

Kysely vastavalmistuneille diplomi-insinööreille ja arkkitehdeille:
syyslukukausi 2002

Sähkö-, automaatio- ja tietotekniikasta valmistuneilla paras työllisyys

Teksti: Teuvo Muhonen

■ Tietoliikenne, tietojenkäsittelypalvelut sekä elektroniikka- ja metalliteollisuus työllistävät edelleen melkein puolet vastavalmistuneista. Palvelualoilla työsuhteet ovat useimmin vakinaisia ja alkupalkat korkeimmat, lähemmäs 3 000 euroa kuukaudessa. Työllisyys- ja palkkakehityksen hiipuminen todistavat kuitenkin talousnäkymien epävarmuudesta.

Valmistumisvaiheessa oleville diplomi-insinööreille ja arkkitehdeille suunnatun kyselyn tarkoitus on kerätä tietoa heidän opiskelustaan, työhönsijoittumisestaan ja palkkatasostaan. Kyselyn tuloksia käytetään muun muassa diplomityö- ja alkupalkkasuosituksen laatimisessa.

Syyslukukaudella 2002 valmistui 957 diplomi-insinööriä ja arkkitehtiä, joista 70 prosenttia vastasi kyselyyn. Vastausaktiivisuus heikkeni jonkin verran kevätluku-

kaudesta. Noin neljäsosa vastaajista on naisia.

Opiskeluaikojen keskiarvo 6,1 vuotta on vähän laskenut edelliskeväästä. Lyhimmat opiskeluaajat ovat ympäristötekniikassa ja tuotantotaloudessa, pisimmät arkkitehtuurissa ja rakennustekniikassa. Vastavalmistuneet ovat noin 26-vuotiaita. Yli kymmenellä prosentilla on toinen tutkinto, ja heillä on ikää neljä vuotta enemmän.

Opintotuki on jälleen ponnahdantanut ajankohtaiseksi puheenaiheeksi. Aikoinaan säädetyt rajoitukset eivät tutkimusten mukaan

paljonkaan vaikuta opiskeluaikaan. Päinvastoin, rajoitukset lisäävät työssäkäyntiä ja pidentävät siten opiskeluaikaa.

Vajaa kolmasosa vastaajista on jossakin vaiheessa opiskellut tai harjoitellut ulkomailla. Naiset ovat tässä suhteessa aktiivisempia. Heistä yli 40 prosenttia on hankkinut ulkomaankokemusta.

Paperipaikkakunnalle takaisin?

Tutkimuksessa kysytään myös perusteluja diplomi-insinööri- ja arkkitehtiuran valinnalle. Kärjessä ovat toistuvasti mielenkiintoinen ja haastava työ, kiinnostus tekniikkaan sekä korkea työllisyys ja hyvä palkka. Muita perusteluita ovat: alan akateemisuus, monipuolinen koulutus, äiti pakotti, fysiikka kiinnostaa, kotoisin paperipaikkakunnalta, halu parantaa elinympäristöä.

Viime syyskuu ei ollut paras mahdollinen aika uran käynnistämisen kannalta. Työllisyysluvut heik-

kenivät. Valmistumishetkellä 76 prosenttia kyselyyn vastanneista oli työssä tai heillä oli tieto työpäikasta. Kevääseen verrattuna laskua oli useita prosenttiyksiköitä.

Korkein työllisyysprosentti on sähkö-, automaatio- ja tietotekniikasta valmistuneilla. Heikompa ääripäätä edustavia koulutusohjelmia ovat tällä kertaa kemian-, puunjalostus- ja energiatekniikka.

Toinen tärkeä suhdanneindikaattori on työsuhteiden määräämiskäisyys. Määräaikaisten työsuhteiden osuus nousi jo viime keväänä ja on edelleen nousussa, nyt tasolla 38 prosenttia.

Suurin osa tieto-, kone- ja sähkötekniikasta valmistuneista on heti onnistunut solmimaan vakituisen työsuhteen. Määräaikaista työsuhteita on eniten prosessi-, energia- ja puunjalostustekniikasta valmistuneilla.

Toimialoitain tarkasteltuna vastavalmistuneet saavat vakituisen työsuhteen useimmin liike-elämän palveluissa, rakentamisessa

Taulukko 1. Työpaikkatilanne valmistumishetkellä korkeakouluittain
kevätlukukausi 2001 – syyslukukausi 2002 (%)

	Työssä tai saanut työpaikan				Ei vielä työpaikkaa				Jatkaa opiskelua				Muu (armeija, äitiysloma, yms.)			
	syysl. 2002	kevätl. 2002	syysl. 2001	kevätl. 2001	syysl. 2002	kevätl. 2002	syysl. 2001	kevätl. 2001	syysl. 2002	kevätl. 2002	syysl. 2001	kevätl. 2001	syysl. 2002	kevätl. 2002	syysl. 2001	kevätl. 2001
TKK	74	84	79	88	18	11	14	8	6	4	5	2	2	1	2	2
TTKK **)	86	83	81	90	10	15	13	8	3	1	5	1	1	1	1	1
LTKK **)	68	78	76	87	29	19	22	12	1	2	1	1	2	1	1	
OY	80	88	91	88	16	10	9	10	2	1		1	2	1		1
ÄÄ	70	80	81	*)	30	20	13	*)			6	*)				*)
Kaikki	76	84	80	88	18	13	15	9	4	2	4	2	2	1	1	1

*)Pieni vastaajamäärä

***)v 2002 lyhenne

© TEK ry

ja tietoliikenteessä. Sen sijaan metsä- ja metalliteollisuus sekä julkinen sektori käyttävät runsaasti määräaikaista työsuhteita. Puolet vastavalmistuneista on työllistynyt tietoliikenteen, tietojenkäsittelyn sekä elektroniikka- ja metalliteollisuuden palvelukseen.

Kolme neljästä työpaikasta sijaitsee opiskelupaikkakunnalla tai sen läheisyydessä. Lappeenrannasta valmistuneet ovat säännön vahvistava poikkeus – vain runsas kolmannes heistä jää opiskelupaikkakunnalleen.

Uralle diplomityöpaikasta

Hyvin tehty työ ja oma-aloitteisuus ovat tärkeimmät avut työpaikan hankinnassa. Suurin osa vastavalmistuneista, 71 prosenttia, sijoittuu diplomityöpaikkaansa tai muuhun opiskeluaikaiseen työpaikkaansa. Internetin merkitys työnvälityskanavana on jäänyt alle viiteen prosenttiin.

Muutama prosenttiyksikkö diplomitoista on siirtynyt yksityiseltä sektorilta julkiselle. Yritysten

osuus on kuitenkin melkein 60 prosenttia ja korkeakoulujen runsas neljännes. Diplomityöaikaisten mediaani on pysynyt pitkään kahdeksana kuukautena.

Vastaaajista 67 prosenttia tekee diplomityönsä normaalilla kuukausipalkalla, joka on noussut vain pääkaupunkiseudulla ja polkenut muualla paikallaan. Mediaani on edelleen 1 800 euroa kuukaudessa. Loistava poikkeus ovat palvelualan yritykset, joiden maksama mediaani on 2 200 euroa kuukaudessa.

Stipendien kehitys näyttää nytkähtäneen liikkeelle. Keskiarvo on noussut viitisen prosenttia, 8 285 euroon. Stipendien osuus diplomitoiden rahoituksessa on kasvanut melkein neljännekseen. Viidellä prosentilla vastaaajista oli yksi tai useampia muita rahoituslähteitä.

Velkaantumisen ei houkuttele opiskelijoita. Opintolainaa ottaneiden osuus on pysynyt ennallaan noin kolmasosana vastavalmistuneista. Lainojen keskiarvo nousi vajaan prosentin, 5 725 euroon.

Alkupalkat paikallaan

Alkupalkkojen keskiarvo nousi vakituisissa työsuhteissa edellisestä vain vajaan kymppin, 2 602 euroon kuukaudessa. Myös yleinen palkkakehitys oli samana aikana hidasta, alle puolen prosentin luokkaa.

Tuotantotaloudesta valmistuneilla oli korkein alkupalkkamediaani, 2 800 euroa kuukaudessa. Yläkvarttiili oli tuotantotaloudesta 3 200 ja tietotekniikassa 3 113 euroa kuukaudessa.

Eri toimialojen alkupalkat vakituisissa työsuhteissa on esitetty taulukossa 3, josta nähdään, että kilpailussa pärjäävät parhaiten palvelutoimialat lähellä 3 000 euroa olevilla mediaaneillaan. Määräaikaissa työsuhteissa alkupalkat ovat jonkin verran matalampia.

Alkupalkkasuositus on toukokuun loppuun 2 875 euroa kuukaudessa. TEKin yksityisen sektorin valiokunta antaa uuden suosituksen touko-kesäkuun vaihteessa.

Palkkasuosituksen ja -tilastot löytyvät nettiosoitteesta <http://www.tek.fi/palkat/>.

Taulukko 2. Diplomityöpalkat €/kk vastaajien työnantajatyypin mukaan

Diplomityöpaikka	Lukumäärä	Keskiarvo	25 % fraktiili	Mediaani	75 % fraktiili	90 % fraktiili
Yksityinen palvelualan yritys	31	2 253	2 000	2 200	2 500	3 160
Yksityinen teollisuusyritys	192	1 956	1 750	1 950	2 014	2 355
Korkeakoulu tai yliopisto	155	1 610	1 500	1 600	1 750	1 954
Muu julkinen sektori	33	1 697	1 500	1 700	2 000	2 130
Muu työnantaja	18	1 861	1 547	1 739	2 039	3 120
Kaikki	429	1 829	1 573	1 800	2 000	2 200

© TEK ry

Taulukko 3. Alkupalkat €/kk (peruspalkka) vakituisessa kokopäivätyössä

Toimiala	Lukumäärä	Keskiarvo	25 % fraktiili	Mediaani	75 % fraktiili	90 % fraktiili
Palvelut liike-elämälle	7	3 267	2 500	3 000	3 270	
Tietojenkäsittelypalvelut	18	2 726	2 190	2 800	3 220	3 430
Kauppa ja rahoitus	4	2 763	2 563	2 775	2 950	
Metsäteollisuus	15	2 927	2 360	2 570	3 000	4 720
Muu teollisuus	12	2 596	2 314	2 550	2 794	3 370
Tietoliikenne	47	2 709	2 400	2 530	3 000	3 540
Elektroniikkateollisuus	36	2 639	2 400	2 500	2 750	3 150
Kemian teollisuus	9	2 450	2 355	2 500	2 512	
Energia-ala	7	2 389	2 200	2 500	2 505	
Metalliteollisuus	19	2 396	2 250	2 353	2 500	2 750
Julkinen hallinto	10	2 452	2 049	2 350	2 638	3 875
Rakentaminen	15	2 312	2 100	2 200	2 440	3 080
Koulutus	9	2 066	1 733	1 800	2 538	
Muut toimialat	17	2 523	1 880	2 400	2 950	3 740
Kaikki	225	2 602	2 275	2 500	2 825	3 288

© TEK ry

Sanan voimaa

Kyselyssä toivottiin palautetta TEKille ja korkeakouluille ja sitä myös saatiin runsaasti – tässä näytteitä:

”Opintotuki pitäisi maksaa suoritettujen opintojen perusteella, ilman tulo rajoja.”

”Keskimäärin koulutus on ollut haastavaa ja asianmukaista. Kuitenkin opetusresurssien vähyyks ja pätevien opettajien puute haittaa ja myös laskee koulutuksen laatua osittain. Ainakaan lisääntyvät aloituspaikat eivät paranna tilannetta.”

”Teoria ja käytäntö saivat kohdata paremmin.”

”Diplomityön ohjauksessa paljon kehitettävää. Myöskin toivoisin enemmän apua harjoittelupaikkojen hakua varten.”

”Yliopistojen ja korkeakoulujen DI:lle DI:n palkka eikä mikään assarin!”

”TEK – kertokaa itsestänne enemmän jo opiskelun alkumetreillä. Mitä etuja liittoon kuuluminen tarkoittaa?”

”TEK on ainakin opiskelijajäsenille erittäin hyödyllinen ja monipuolinen järjestö. Keep up the good work.”

”Ei oo kivaa luopua teekkarin arvonimestä.”

”Kivaa oli niin kauan kuin sitä kesti.”

Kyselyn tulokset ovat kokonaisuudessaan nettiosoitteesta <http://www.tek.fi/valm2002syksy/>